

3. Історія Університету. URL: <https://lnu.edu.ua/about/university-today-and-tomorrow/history/> (дата звернення: 31.01.2024).

4. Наукова бібліотека ЛНУ імені Івана Франка. Історія. URL: <https://lnulibrary.lviv.ua/about/history/> (дата звернення: 31.01.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-402-3-25>

**THE ARCHIVES OF THE WARSAW ACADEMY OF ARTS  
AS AN INFORMATION SOURCE FOR CLARIFYING  
AND SUPPLEMENTING THE BIOGRAPHICAL DATA  
OF THE ARTIST WITOLD MANASTYRSKI**

**АРХІВ ВАРШАВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ  
ЯК ІНФОРМАЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО УТОЧНЕННЯ  
ТА ДОПОВНЕННЯ БІОГРАФІЧНИХ ДАНИХ  
ХУДОЖНИКА ВІТОЛЬДА МАНАСТИРСЬКОГО**

**Denysiuk O. Yu.**

*PhD in Art History,  
Associate Professor at the Department  
of Art Theory and History  
National Academy of Fine Arts  
and Architecture  
Kyiv, Ukraine*

**Денисюк О. Ю.**

*кандидат мистецтвознавства,  
доцент кафедри теорії  
та історії мистецтва  
Національна академія  
образотворчого мистецтва та  
архітектури  
м. Київ, Україна*

Вітольд Манастирський (1915–1992), один із яскравих представників львівської живописної школи, знаний педагог, син відомого українського художника Антіна Манастирського (1878–1969). Не дивлячись на те, що творчість та постать митця є добре знана в Україні, проте на сьогодні вкрай мало мистецтвознавчих досліджень присвячено його творчому доробку та життєвому шляху. Тому доповнення біографічних даних про митця, опираючись на архівні документи, є актуальним.

Архів Варшавської академії мистецтв (надалі ВАМ або Академія – авт.) є універсальним джерелом інформації як про базову підготовку митця в стінах Академії, так і про життєвий та творчий шлях до його

вступу у ВАМ. Цілісно та масивно всі ключові документи про В. Монастирського цього періоду зосереджені та зберігаються в його академічній особовій справі [2].

Саме в них ми знаходимо підтвердження, що митець народився 11 січня 1915 року у Львові. Початкову художню освіту Вітольд Антонович отримав у Львівській художній школі в 1929–1934 роках. До Академії вступив у 1935 році. В його особовій справі знаходимо заяву на вступ від 19.09.1935, тогочасну фотокартку, життєпис, в якому зазначено імена батьків – Софії та Антона, дані про його греко-католицьке віросповідання, місце народження – м. Львів, національність – русин (українець), рідну мову зазначено польську. А ще про те, що попередню освіту здобув з відмінними результатами на відділі декоративно-прикладного мистецтва та художньої промисловості Державної технічної школи у Львові (таку назву мала на той час Львівська художньо-промислова школа, а сьогодні це – Львівський державний коледж декоративного та ужиткового мистецтва ім. Івана Труша). Тож у своєму життєписі В. Монастирський уже зауважував, що «...рік 1934–1935 працював як художник самостійно» [2].

У особовій справі зберігаються і оригінали документів, що засвідчують вищесказане – свідоцтво про хрещення та свідоцтво завершення Державної технічної школи у Львові. А ще – прохання від 25.10.1935 року про призначення стипендії, обумовлене тим, що батько хворий та є художником, що мало заробляє, тому не може утримувати сина та допомагати фінансово. У справі також є військовий квиток, свідоцтво «моральності», прохання від 03.06.2037 року щодо прийняття його до майстерні професора Тадеуша Прушковського.

У зазначеній архівній справі знаходимо і заяву від 24.01.1939 року щодо надання можливості виконати дипломну роботу на тему – фігуративна композиція «Жінки на фоні магазину» (олійний живопис). Відповідно далі слідували наступні документи: подання від керівника секретаріату, від 22.02.1939 року в якому йдеться про терміни виконання дипломної роботи (3 червня 1939 року), письмової частини іспиту та оплати екзамену – 24 злотих. До речі, у архіві ВАМ також зберігся оригінал теоретичної частини випускної роботи митця у письмовій формі від руки на тему: «Вплив Візантійського мистецтва на творчість Ель Греко» [2].

Важливим документом біографічного характеру також є довідка про те, що В. Монастирський навчався у ВАМ у 1935-1939 роках, отримав диплом з малярства №110 від 5 червня 1939 року з відмінною оцінкою [2]. Під час навчання митець отримував наступні нагороди:

у 1938–39 академічному році – відзнаку в майстерні «Композиції брил і площин» професора Ю. Чайковського; у 1936–37 та 1937–38 роках – перші нагороди у майстерні професора Т. Прушковського [1]. Також збереглися записи щодо оцінок з різних предметів, що вивчалися ним протягом років навчання [2]. Зазначимо, що саме з часу навчання в Академії для творчості Вітольда Манастирського став притаманний дрібний роздільний мазок чистих тонів фарб, покладений на ґрунт полотна малим округлим пензлем. У такому пост імпресіоністичному стилі написана і робота «Викрадення Європи» (1930-ті роки), єдиний твір В. Манастирського в колекції Національного музею Варшави. У фондах музею ВАМ також зберігся один твір митця, щоправда на чорно-білому негативі. Картина сфотографована на мольберті під час звітної виставки у навчальному 1936–1937 році, виконана у майстерні Т. Прушковського [3]. На ній зображена навчальна художня майстерня, молоді митці, які малюють за мольбертами.

Після завершення навчання В. Манастирський повернувся до рідного Львова, де розпочав свою педагогічну діяльність як викладач Львівського художньо-промислового училища у 1939–1948, далі, з 1947 року викладач, з 1954 року – доцент, а з 1968 року – професор, з 1974 року – завідувач кафедри живопису Львівського інституту декоративного і прикладного мистецтва. У 1975 р. митцеві надано почесне звання заслуженого діяча мистецтв Української РСР.

Підводячи підсумок, відзначимо, що оприлюднені архівні матеріали доповнюють відомі біографічні дані про митця, можуть стати фактологічним підґрунтям для подальших наукових розвідок про художника Вітольда Манастирського.

### **Література:**

1. Album studentów zwyczajnych Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Zbory specjalne archiwum Instytutu Sztuki PAN. № inw. 81.
2. Manastyrski Witold. Teczka № 816. Zbiór akt studenckich sprzed IX '39 r. Archiwum Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie.
3. Manastyrski, Witold. Bez tytułu. URL: [https://muzeum.asp.waw.pl/collective/pawtucket/index.php/Detail/Object/Show/object\\_id/790](https://muzeum.asp.waw.pl/collective/pawtucket/index.php/Detail/Object/Show/object_id/790)